יום ב', י"ב בתשרי תשס"ח (24 בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"על חטא..." - "על חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים" [המשך המאמר מאתמול]

החניכים מודדים למוריהם באותה המידה שהמורים מדדו להוריהם של חניכים אלה... **כמה לעג הגורל** יש בעובדה כי הלאומיות נהייתה בעיני אלפי צעירים מ"דור התחיה" לעניין של בטלנות וכל העוסק בהפצתה נחשב כעובר-בטל, החי על חשבון העבר, בלי אחיזה ממשית במציאות של היום. "אל תרביץ ציונות" הוא ביטוי די נפוץ בשורות הצעירים, שבו מקבלים הם פני המורים, כשאלה באים להטיף להם מוסר לאומי. בדיוק כמו שהמורים האלה התבטאו בשעתם כלפי המוכיחים מהדור הישן, כשאלה באו להטיף להם מוסר יהודי. האם יש עונש גדול מזה? האם יש כאב יותר נורא מאשר זה כשבן אדם שומע הד-צחוקו שפעם כוונו כלפי אחרים ועתה הוא מכוון כלפיו הוא עצמו?

המורים צריכים להכות בכל כוחם על לבם על חטא זלזול הורים שנגרם על ידם וביוזמתם, ושהתנקם בסופו של דבר במורים עצמם. נשק מסוכן בחרו להם המורים האלה,חרב פפיות, העושה נקמה ותוכחות בלאומיים. אולם, דֶּא עֶקָא [ארמית: זו הצרה], חסר למורים אומץ לב להודות בחטאם ולהתוודות בפני ההיסטוריה. אתה יכול לשמוע מפיהם כל מיני הסברים על התופעה המכאיבה הזאת של פניית עורף מצד הנוער לתורת הלאומיות ה"נושנה", אבל אתה לא תשמע מפיהם הודאה על חטא. אומץ לבם הספיק רק כדי להתכחש להורים, אבל אין הוא מספיק להתכחש לטעויותיהם הם עצמם.

גדולה ההתרוצצות במחנה הלא-דתי בבואם לדון במצב החינוך הירוד, בריקנותו המדהימה של הנוער ההולך וגדל ללא תורה וללא עקרונות יציבים איזו שהם. יש הצעות מהצעות שונות איך לתקן את המצב, אבל אינם מוכנים בשום מחיר לתקן את המעוות שנעשה על ידם לגבי ההורים נושאי מסורת ישראל וממשיכי השרשרת.

מורים אלה צריכים להכות גם "על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע". ואם תשאל האם יש חטא שנעשה בלי היצר הרע? הרי, פירושו של "על חטא" זה הוא שעושים דבר טוב ומגשימים אפילו חזון נשגב כשלעצמו – בעזרת היצר הרע. אם שיבת ציון היא אידיאל נשגב שאין למעלה ממנו, אסור בכל-זאת להגשימו על ידי חתירה מתחת לאשיות המוסר היהודי. אסור היה לשסות בנים באבותיהם גם אם אלה לא הסכימו לרעיון התחיה ה'חילוני', כי מהיצר הרע לא יצמח דבר טוב ומועיל. [חולקים עליו. מג]

אין הטוב מושג על ידי עשיית רע. אין היהדות גורסת שהמטרה מקדשת את האמצעים. אמצעים מושחתים ישחיתו בסופו של דבר כל חלקה טובה, והמטרה לא תושג. אלה שרתמו את היצר הרע בעגלת תעמולתם ורצו להשיג על ידו דבר טוב, חטאו חטא בל יכופר כלפי המוסר היהודי וגם כלפי המטרה עצמה אותה אמרו להגשים.

מי שמסתכל על הדור החדש שקם בארץ הזאת, על יחסו האדיש לגבי כל עקרונות שהם ועקרון החלוציות בכלל זה – רואה מה הן התוצאות כשחוטאים ביצר הרע ומנצלים אותו לשם מילוי שאיפות חיוביות. מכל העקרונות נשאר עקרון אחד ויחיד והוא, עקרון הזלזול בהורים ומורים ובכל דבר אשר מקורו בעבר ואפילו מלפני דור אחד בלבד.

... **עקרון קדוש** צריך להיות מונח ביסודו של החינוך הישראלי והוא – הערצה נאמנה וכנה להורים ולמורים וממילא לכל עברנו המפואר שאבותינו הקדושים ומורינו הקדמונים עיצבו את דמותו. לא התמרדות של הדור החדש בדור ה"ישן", אלא השתלבות בשרשרת הדורות ובהמשכה.

["אלה הם מועדיי" – ר' בן-ציון פירר]

"כאשר שמענו כן ראינו בעיר ה' צב-אות בעיר אלוקינו, אלוקים יכוננֶה עד עולם סלה."
מתוך פרק התהלים [תהלים מ"ח 9] **שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום שני**
בשִׂמחה ובטוּב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל